

CAPACITATEA DE COMUNICARE ȘI SATISFAȚIA PARTENERILOR ÎN RELAȚIA DE CUPLU

Asist. univ. Doinița BENTU
Psiholog: Mihaela NEAGU
Universitatea „Andrei Șaguna”

1. CADRUL TEORETIC

Pentru cuplu, comunicarea este, alături de intercunoaștere, principalul instrument de dezvoltare a structurii și relațiilor cu rol familial. Atunci când partenerii sunt capabili să se asculte unii pe alții, să comunice eficient, ei pot conlucra și interacționa optim, astfel ca fiecare să fie stimulat în a se dezvolta și a resimți satisfacție. Un stil defectuos de comunicare poate angaja multiple disfuncții familiale.

Un rol important pentru comunicarea în cuplu îl au factorii de personalitate și procesele psihice. Astfel, dacă ne referim la diferențele de sex, s-a demonstrat că bărbații și femeile comunică în mod diferit³, reflectând fundamentele diferite ale stimei de sine. Un bărbat comunică pentru a da soluții, expresie a competenței pe care și-o asumă și a eficienței spre care tinde. El face acest lucru inclusiv în situațiile în care celălalt nu dorește altceva decât descărcare emoțională, defulare, liniștire prin confesare. Bărbatul nu acceptă cu plăcere sfaturi deoarece le percepe drept contestări ale competenței sale. Femeile comunică, în special, pentru a-și exprima sentimentele de afecțiune, grijă, înțelegere, iubire, dacă este copleșită de emoții negative, soluțiile pragmatice ale bărbatului nu o satisfac.

Numeroasele studii întreprinse prin chestionare standard sau interviuri intensive au evidențiat importante diferențe pe planul confortului psihic și al satisfacției între bărbați și femei în cuplurile maritale. Astfel, o parte dintre femei consideră că pentru ele este vitală independența financiară, încrederea și respectul partenerului. Pe primul loc în împlinirea personală pentru femei continuă să fie însă, maternitatea, fie că este deja realizată, fie doar dorită. Femeilor le place mai mult decât bărbaților să fie părinți.

Împlinirea personală a bărbaților este adusă de realizarea în carieră, de ocuparea unei funcții importante de conducere în defavoarea vieții de familie. Recompensele materiale, prestigiul și puterea formală sunt mai mari pentru pozițiile sociale asociate bărbaților, sursele statusului feminin sunt mai mult informale și indirecte și cuprind mai mult satisfacții de ordin psihologic.

Diferențele apar și între soțiile care lucrează și cele casnice. Comparativ cu femeile care au o profesie, casnicele se simt mult mai singure, mai anxioase și au o mai scăzută senzație de utilitate. Principalele cauze ale insatisfacției resimțite de casnice sunt relativa izolare de alți adulți și lipsa de recunoaștere pentru munca depusă. O altă explicație ar fi dată de faptul că femeile care lucrează au două surse de satisfacție: familia și locul de muncă, astfel că eventualele dificultăți dintr-o parte pot fi compensate de cealaltă, ceea ce nu se întâmplă în cazul femeilor casnice. În plus, acestea din urmă ocupându-se „doar” de gospodărie și copii au un statut social mai scăzut chiar în fața membrilor familiei.

Dimpotrivă, comparativ cu femeile casnice, cele angajate au o mai bună stimă de sine, mai multe satisfacții și autocontrol, conflictul de roluri fiind diminuat de recompensele pe care le conferă aceste roluri.

În concluzie, o dificultate, o criză, o problemă profesională sau o problemă sexuală pot să separe un cuplu sau pot să-i apropie și mai mult pe cei doi, totul depinzând de răspunsul lor la situația cu care se confruntă. Dacă sunt dispuși să-și acorde încredere și să-și împărtășească unul celuilalt temerile, ei pot să-și cimenteze și mai mult relația.

Oricare ar fi problema, ea nu poate fi rezolvată decât dacă ambii parteneri sunt dispuși să o recunoască și să o trateze, să caute împreună o soluție și să o pună în aplicare. Cei doi parteneri au responsabilități egale în ceea ce privește aducerea problemei în discuție, căutarea și găsirea unei soluții.

³ Gray J,(1998), Bărbații sînt de pe Marte, femeile sînt de pe Venus, Ed. Vreimea, București,pg. 41

2. OBIECTIVELE CERCETĂRII

Pornind de la importanța comunicării într-o relație de cuplu, cercetarea de față își propune să evalueze stilul interpersonal de comunicare și influența acestuia în cuplu, evidențierea unor diferențe semnificative în ceea ce privește stilul de comunicare între cuplurile cu orientare sexuală normală și cele de orientare sexuală diferită, precum și diferențele între stilul de comunicare din cadrul aceluiași cuplu. De asemenea, un alt obiectiv al cercetării este evidențierea gradului de satisfacție sexuală a partenerilor din cuplurile heterosexuale și cuplurile homosexuale. Al treilea obiectiv vizează identificarea unor diferențe cu referire la funcționalitatea maritală a cuplurilor participante la cercetare.

3. IPOTEZELE CERCETĂRII

- Se prezumă că există diferențe semnificative în ceea ce privește funcționalitatea maritală în cuplurile heterosexuale și cele homosexuale.
- Se prezumă că există diferențe semnificative în ceea ce privește stilul personal de comunicare pentru cuplurile de orientare sexuală normală și cei de orientare sexuală diferită.
- Se prezumă că există diferențe semnificative în ceea ce privește gradul de satisfacție sexuală între partenerii din cuplurile heterosexuale și cei din cuplurile homosexuale.

4. METODA

4.1. Participanții la studiu

Cercetarea s-a efectuat pe un număr de 60 de subiecți, 36 de sex masculin și 24 de sex feminin, cu vârste cuprinse între 21 și 50 de ani și orientare sexuală diferită. Astfel, din 30 de cupluri participante la studiu, 16 cupluri sunt de orientare sexuală normală și 14 cupluri de orientare sexuală diferită. În cadrul acestei din urmă categorii, 4 cupluri sunt formate din femei și 10 cupluri din bărbați. Studiile acoperă o paletă largă, având participanți cu studii gimnaziale, liceale și universitare.

4.2. Instrumentele utilizate

Pentru investigarea stilului de comunicare am utilizat în cadrul cercetării „**Chestionarul de autoevaluare a stilului personal de comunicare**”, care indică prezența a două tendințe de comunicare extreme, și anume tendința de „**blamare**” și „**rezolvarea de probleme**”.

Pentru a evalua calitatea relației sexuale dintre parteneri am folosit „**Chestionarul de satisfacție sexuală**” realizat de către Walter W. Hudson, instrument ce se concentrează preponderent asupra comportamentelor, atitudinilor și răspunsurilor afective din domeniul sexualității umane.

Pentru a releva stadiul de acomodare interpersonală maritală am folosit în cercetare „**Chestionarul de funcționare interpersonală (REA) - rol realizat, expectație, aspirație**”. Chestionarul însumează 26 de itemi globali, formulați în 3 variante pentru fiecare partener (78 subitemi), pe următoarele niveluri de interacțiune: **motivațional, afectiv – sexual, relațional – atitudinal, acțional – organizatoric, comunicațional, relațional**.

4.3. Procedura de lucru

Metoda folosită a fost ancheta sociologică, chestionarele fiind aplicate prin metoda autoadministrării, eliminând astfel problema non-răspunsurilor. Locul de aplicare a fost la domiciliul subiecților, în localitățile Constanța, Buzău, Iași, Bran, Sibiu și București. Pentru câteva cupluri de orientare sexuală diferită, locul de aplicare a fost un club în care ei se întâlnesc.

5. ANALIZA DATELOR ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR

În urma aplicării instrumentelor am recoltat o serie de informații care, pentru a căpăta sens și a putea fi transformate în concluzii, au fost analizate și prelucrate statistic. Datele obținute prin aplicarea chestionarului de funcționalitate interpersonală (R.E.A.) au fost prelucrate calitativ. Pentru a confirma statistic rezultatele obținute prin analiza calitativă a datelor am utilizat Testul chi-pătrat (χ^2), de comparare a frecvențelor.

Datele din tabelul de mai jos, indică un prag de semnificație mai mic de 0,05 ceea ce înseamnă că există diferențe semnificative în ceea ce privește funcționalitatea cuplurilor luate în studiu.

Tabelul 1 - Studiu comparativ, Chi-pătrat (χ^2) pentru funcționalitatea maritală

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	4,286	1	,038
Continuity Correction	2,829	1	,093
Likelihood Ratio	4,527	1	,033

a Computed only for a 2x2 table

b 1 cells (25,0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4,67.

Figura 1.-Diagramele de structură pentru studiul comparativ privind funcționalitatea maritală

O a doua ipoteză elaborată a presupus existența unor diferențe semnificative între persoanele cu o orientare sexuală normală și cele cu o orientare sexuală diferită sub aspectul stilului personal de comunicare. Stilul de comunicare a fost operaționalizat prin intermediul a două tendințe contrare și anume, tendința de blamare și rezolvarea de probleme.

Tabelul 2 – Datele comparative pentru dimensiunile “blamare” și “rezolvare de probleme”

		Independent Samples Test				
		Testul Levene de egalitate a varianțelor		Testul t de egalitate a mediilor		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Blamare	Variante egale	2,844	,097	-,684	58	,497
	Variante inegale			-,695	57,301	,490
Rezolvare de probleme	Variante egale	,024	,877	-1,302	58	,198
	Variante inegale			-1,303	57,251	,198

Din analiza datelor cuprinse în tabelul de mai sus, observăm că nu putem vorbi de existența unei diferențe semnificative între subiecții cu orientare sexuală normală și cei cu o altă orientare sub aspectul dimensiunilor legate de comunicare. Putem, așadar, accepta ipoteza nulă conform căreia nu există nici o diferență între cuplurile de orientare sexuală normală și cele homosexuale sub aspectul comunicării. Nu putem afirma că unele cupluri, de o anumită orientare, abordează un stil de comunicare fixat mai degrabă pe blamare ori pe rezolvare de probleme în comparație cu celelalte cupluri.

Cea de-a treia ipoteză a cercetării afirmă că există diferențe semnificative în ceea ce privește gradul de satisfacție sexuală între partenerii din cuplurile heterosexuale și cei din cuplurile homosexuale. Verificarea ipotezei o vom realiza utilizând tot testul „t” student pentru eşantioane independente.

Tabelul 3 – Comparația între mediile obținute la satisfacția sexuală de subiecții hetero și homosexuali

Independent Samples Test

		Testul Levene de egalitate a variantelor		Testul t de egalitate a mediilor		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Satisfactie	Variante egale	,348	,557	2,401	58	,020
	Variante inegale			2,391	55,838	,020

Observăm existența unei diferențe semnificative între cuplurile homosexuale și cele heterosexuale ($t_{(58)}=2,41$; $p<0,05$) în sensul că heterosexuali au scoruri semnificativ mai mari în comparație cu homosexualii. Scorurile ridicate semnifică însă un nivel al satisfacției sexuale redus sau, mai bine spus, un nivel ridicat al insatisfacției sexuale. Prin urmare, analiza ne arată că heterosexuali au un nivel al insatisfacției sexuale semnificativ mai mare în comparație cu cuplurile homosexuale.

6. CONCLUZII

În ceea ce privește validarea primei ipoteze putem afirma că, la cuplurile investigate, întâlnim un grad de cunoaștere și un grad de satisfacție mai ridicate în cuplurile homosexuale. Cuplurile heterosexuale au obținut scoruri mai ridicate pe nivelul acțional –organizatoric. Aceste diferențe au legătură cu natura relației în cadrul cuplului - această problemă legată de orientarea sexuală fiind una deosebit de controversată și care presupune o abordare mult mai complexă care ia în considerare atât persoana cât și situația.

Referitor la stilul de comunicare, putem afirma că nu există diferențe semnificative între subiecții cu orientare heterosexuală și cei cu orientare homosexuală. Așadar, nu putem afirma că unele cupluri, de o anumită orientare, abordează un stil de comunicare fixat pe blamare sau pe rezolvare de probleme în comparație cu celelalte cupluri. Putem astfel conchide că această lipsă a unor diferențe semnificative este predictibilă deoarece comunicarea într-o relație de cuplu este influențată de natura problemei, de afectivitatea din cadrul relației, maturitatea partenerilor și în mod nesemnificativ de tipul de relație-heterosexuală sau homosexuală.

Referitor la validarea celei de-a treia ipoteze, care vizează satisfacția sexuală, concluzia este că există diferențe semnificative între cele două tipuri de cupluri, în sensul că partenerii din cuplurile homosexuale au scoruri semnificativ mai mari în ceea ce privește satisfacția sexuală comparativ cu cei din cuplurile heterosexuale.

O concluzie generală a acestei cercetări este, în primul rând, că obiectivele au fost atinse, iar în al doilea rând, că într-un cuplu, comunicarea este cheia funcționalității și a satisfacției indiferent de orientarea sexuală a partenerilor.

Deși suntem conștienți de limitele cercetării noastre putem afirma, fără îndoială, că o comunicare eficientă între parteneri contribuie în mod esențial la o consonanță maritală înaltă și implicit, la satisfacția partenerilor. Cuplul între ai cărui parteneri există o bună comunicare și o puternică legătură sexuală, în care cei doi parteneri își fac timp să dezvolte această legătură, ajunge la o relație vie, plină de esență și satisfacție la toate nivelele, ajunge să-și rezolve conflictele înainte ca relația să se destrame.

BIBLIOGRAFIE

1. Corneau, G. (2006), *Psihologia relației de cuplu*, Ed.Humanitas, București
2. Dolto, F. (2005), *Sexualitatea feminină*, Ed.Trei, București
3. Enăchescu, C. (2004), *Tratat de igienă mintală*, Ed.Polirom, Iași
4. Frățiman, L. (2003), *Noțiuni de psihosociologia familiei și planning familial*, Ed.Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța
5. Gray, J. (1998), *Bărbații sunt de pe Marte, femeile sunt de pe Venus*, Ed.Vreamea, București
6. Iluț, P. (1995) *Familia-cunoaștere și asistență*, Ed.Argonaut, Cluj-Napoca
7. Lacombe, F. (2005) *Rezolvarea dificultăților de comunicare*, Ed.Polirom, Iași
8. Leleu, G. (2003), *Cum să fim fericiți în cuplu*, Ed.Trei, București

10. Lelord, F, Andre, C. (2003) *Cum ne exprimăm emoțiile și sentimentele*, Ed.Trei, București
11. Leonelli, E. (1997), *Dragoste și sex*, Ed.Doina, București
12. Mitrofan, I ., Mitrofan, N. (1996), *Elemente de psihologie a cuplului*, Ed.,„Șansa”, București
13. Mitrofan, I. (1998), *Cuplul conjugal – armonie și dizarmonie*, Ed.Științifică și enciclopedică, București
14. Mitrofan, L. (2002), *Atracția interpersonală*, Ed.Sper, București
15. Moreau A. (2006), *Dragoste și sexualitate*, Ed.Trei, București
16. Reuben D. (1999), *Tot ce ai vrut să știi despre sex*, Ed.Curtea veche, București
17. Reuben D. (2002), *Orice femeie poate*, Ed.Curtea veche, București
18. Rich, H .Kravitz, M. (2006) *Căsnicia perfectă*, Ed.Teora. București
19. Roudinesco, E. (2006) *Famila în dezordine*, Ed.Trei, București
20. Salome, J. (2003) *Singurătatea în doi nu e pentru noi*, Ed.Curtea veche, București
21. Scot, V., Runnels P.(1993) *Secretul unei familii armonioase*, Ed.Aquila, București,
22. Stoica ,Constantin, A. (2004), *Conflictul interpersonal*, Ed.Polirom, Iași
23. Tudose,C. (2005), *Gen și personalitate*, Ed.Tritonic, București
24. Van Pelt, N. (2006), *Secretele comunicării*, Ed.Viață și sănătate, București
25. Ziglar, Z.(2001), *Secretele căsniciei fericite*, Ed.Curtea Veche, București